

putovanje u Dansku, Preko Španije u Afriku, Prijatelj prirode, Lijepa rijeka lijepo sklonište, Nešto o geologiji. Odličan papir i prekrasne ilustracije doprinose još više lijepom izgledu časopisa.

Za Jugoslaviju prima pretplate Franjo Wokoun, I. stara Peščenica 50, Zagreb.

M. G.

Čanadija Stjepan:

ŠTO ZNAMO O KRAPINSKOM PRAČOVJEU

(120 str. 12 slika, 1 tabela).

Pisac je na zanimljiv i popularan način prikazao čuvene fosilne ostatke pračovjeka i njegovih suvremenika, koji su pronađeni u Krapini, a koje je proučavao i obradio naš poznati naučnjak dr. D. Gorjanović-Kramberger. Najprije je pisac u ovoj knjižici iznio mišljenje o postojanju pračovjeka prije nalaza u Krapini i dao kratki prikaz sličnih fosilnih nalaza u svijetu prije otkrića kod nas. Zatim je prikazao kako je došlo do otkrića diluvijalnog nalazišta u Krapini, opisao je na zanimljiv način samo nalazište t. j. nekadašnju polupećinu na brdu Hušnjakovo, onda životinjske suvremenike krapinskog pračovjeka, njegove skeletne ostatke, kako je izgledao. Nadalje kako i na koji način je pračovjek živio, te njegove koštane i kamene ruktovrine (artefakte). Pisac je usporedio krapinski nalaz s drugim nalazima u svijetu, iznio je njegovu starost, te dao pregled i usporedbu fosilnih nalaza ljudi u svijetu. Na završetku knjižice dat je kratak životopis prof. Gorjanovića, zatim redoslijed iskapanja u Krapini, prikaz autora i drugih ličnosti čiji je rad direktno ili indirektno u vezi s krapinskim nalazom, te je na kraju prikazana najvažnija literatura o krapinskom nalazištu.

M. Malez

Karst und Höhlen in Niederösterreich und Wien. Verlag für Jugend und Volk. Wien 1954. Ovo djelo izašlo je u redakciji R. Pirker-a i dr. H. Trimmel-a, a uz suradnju mnogih poznatih austrijskih speleologa članova »Landesverein für Höhlenkunde in Wien und Niederösterreich«.

U predgovoru se napominje, da je zadaća ove knjige prvo, da iznese stanje speleoloških istraživanja u Beču, Donjoj Austriji i pokrajnim područjima, drugo, da pokaže mnoštvo problema, koji spadaju na speleologiju u njihovom radnom području i treće, da oduševljenim prijateljima planinskog svijeta bude ova knjiga uvod u znanstvenu speleologiju.

R. Pirker u prvom i H. Salzer u drugom dva članka prikazuju historijat speleoloških istraživanja u Austriji. Slijedeći članak je od H. Mrkos-a »Zašto speleološka istraživanja?« i H. Trimmel-a »Što je speleologija?«. Nadalje slijedi članak H. Trimmel-a »Nastajanje i nestajanje podzemnog svijeta«. E. Arnberger prikazao je u članku »Moć djelovanja vode« kako nastaje površinski krš i glavne njegove oblike, a R. Pirker obradio je klimu u speleološkim objektima i nastajanje podzemnog leđa. H. Mrkos daje dalje članak o čudesnom svijetu podzemlja, a H. Salzer je u članku »Čarolije iz kamena« prikazao nastajanje sigastih tvorevina i glavne oblike takovih tvorevina. Primjenu kemijskih i fizičkih istraživanja u speleologiji prikazao je kratko R. Hock. Život životinja u podzemlju prikazao je H. Strouhal, a životinjski svijet pećine »Hermannhöhle« kod Kirhberga a Wechsel prikazao je iscrpno J. Vornatscher. Nadalje je isti pisac dao pregled pećinske flore i šišmiša u donjoj austrijskim pećinama. W. Abrahamczik prikazao je nalaze pećinskog medvjeda, a G. Mosler daje članak »Zašto zaštita pećina«. Zatim je G. Fa-

stenbauer prikazao donjo austrijske pećine u pričama i bajkama i H. Mrkos članak »Uvijek ponovo: Napredovanje u tamu...«. Na završetku knjige je H. Trimmel prikazao katastar i popis au-

strijskih pećina, te dao iscrpan izvješće speleoloških radova. Knjizi je priložena pregledna geološka karta na kojoj su označeni speleološki objekti.

M. Malez

KATASTAR

osnovnih podataka o pećinama jamama i ponorima
te izvršenim istraživanjima

JAMA OGRADČINE — Li 255 — Gospić: 100.000 - Geograf. položaj: 15° 21' 05" ist. d. (Greenwich) i 44° 42, 13" sjv. šir. — Položaj: 500 m S 34° W od želj. stanice Studenci — Apsolutna visina: 595 m. — Dubina: 33,5 m Dulžina: 28 m.

Jama je formirana duž dijaklaze N—S, a sastoji se od koso položenog kanala i dvije dvorane.

U jami su primijećeni puževi *Goniodiscus rotundata* i *Cochlostoma septemspirale* Raz.

Datum istraživanja: 2. V. 1954. — Istražili: S. Marianac, D. Novak i Božičević.

